

Slovenska
filharmonija

PVC

PVC 1

Sezona 2022/23

***Spogledovanje
s časom***

PVC 1 Sezona 2022/23

21. oktober 2022 ob 19.30

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Spogledovanje s časom

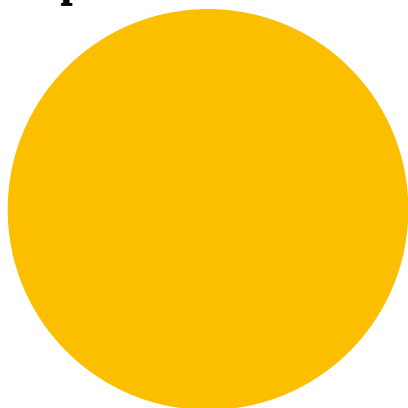
Zbor Slovenske filharmonije

Helena Fojkar Zupančič

dirigentka

Gregor Klančič

priprava zbora

Uroš Krek (1922–2008)

Lirična suita

Jutro

April

Večer

Spomin

Ralph Vaughan Williams (1872–1958)

Three Shakespeare Songs

Tri Shakespearove pesmi

Full Fathom Five

Pet sežnjev spod

The Cloud-Capp'd Towers

Kipeči stolpi

Over Hill, Over Dale

Čez griče in doline

Uroš Krek

Samotno ugibanje

Ana Potočnik, mezzosopran

Robert Kožar, tenor

Matevž Kink, bariton

Čelo in zarja

Ildebrando Pizzetti (1880–1968)

Due composizioni corali

Dve zborovski skladbi

Il giardino di Afrodite

Afroditin vrt

Piena sorgeva la luna

Poln je vstajal mesec

Tadeja Vulc (1978)

Sine sole nihil sum

Brez sonca nisem nič

Urška Bernik, alt

Damijan Močnik (1967)

Jerusalem

Jeruzalem

Polona Plaznik, sopran

Helena Čebul, sopran

Urška Bernik, alt

Gašper Banovec, tenor

Tadej Osvald, bas

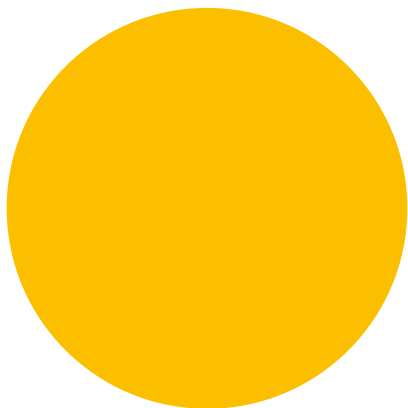
Uroš Krek

Šamenari Jožo

Vöra bije

Škrinja orehova

Rok Ferenčak, tenor

Nocojšnji koncert je na poseben način posvečen **Urošu Kreku** in stoletnici njegovega rojstva. Središčne stebre sporeda predstavlja izbor njegovih zborovskih skladb – nekakšna mikroantologija, prepletena še z deli nekaterih drugih skladateljev 20. in 21. stoletja. Krekove skladbe izhajajo iz različnih obdobj njegovega ustvarjalnega delovanja, napisane so na besedila različnih pesnikov, glasbeni izraz pa raziskujejo na različne načine in v različnih oblikah.

Uroš Krek velja za enega najtehtnejših slovenskih skladateljev 20. stoletja. Po nekajletnem študiju slavistike se je posvetil glasbi in kompoziciji ter leta 1947 končal študij pri Lucijanu Mariji Škerjancu. Na Radiu Ljubljana je bil urednik za simfonično glasbo, med letoma 1950 in 1958 pa je prevzel vodstvo celotnega glasbenega programa. Zatem je deloval kot raziskovalec na Glasbenonarodopisnem inštitutu, po letu 1967 pa je do upokojitve leta 1982 predaval na Akademiji za glasbo. Več let je bil predsednik Društva slovenskih skladateljev. Leta 1979 je postal dopisni, leta 1985 pa redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti; od leta 1977 je bil tudi dopisni član Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. Za svoje skladateljsko delo je prejel številna priznanja in nagrade, med drugimi leta 1992 Prešernovo nagrado za življenjsko delo.

Krek je bil vsestranski skladatelj, ki je pisal za najrazličnejše zasedbe in priložnosti; znana so njegova komorna dela, napisal je veliko vokalnih in vokalno-instrumentalnih skladb (znan je predvsem po ustvarjanju za godala) ter scenske in filmske glasbe. V svojih delih je dosegel učinkovito ravnovesje med refleksijo in muzikalnostjo, med čustvi in intelektom, vse to pa vedno v službi izraza. Kot skladatelj je po besedah Andreja Rijavca izšel iz zvočnega sveta formalne jasnosti in vedrine slovenskega neoklasicizma. Obenem pa je svoje glasbene

korenine odkrival tudi v ljudski glasbi, ki jo je prepletel z novo zvočnostjo in v kateri je sam prepoznal vrelec, v katerem se je lahko napajala njegova ustvarjalna invencija. Številni muzikologi so v njegovih delih opazili navidezno neskladje med globino in neposrednostjo izraza ter visoko umetniško vrednostjo njegovih del na eni strani ter dejstvom, da ni sledil najnovejšim kompozicijskim trendom in eksperimentom svojega časa. To nasprotje je Gregor Pompe razrešil z oznako skladatelja kot »klasika glasbe 20. stoletja«, ki zanj velja v najžlahtnejšem in najširšem pomenu besede.

Pri komponiranju vokalnih del je Krek brez izjeme izbiral vrhunska pesniška besedila, večinoma lirična, ki so poskušala ubesediti človekovo eksistencialno izkušnjo, pa naj je šlo za pesmi slovenskih lirikov ali dela pesnikov drugih kultur in časov (v prevodih ali v izvorniku). Tudi sam je bil kot skladatelj vokalne glasbe »lirik«, ki ga je poezija pogosto navdihnila do te mere, da je nekatere svoje skladbe opredelil kot »poskuse glasbeno-literarnega dela«. Takšen poskus predstavlja tudi **Lirična suita** iz leta 1969, cikel uglasbitev besedil španskih pesnikov. V zasanjanem in kromatičnem **Jutru** ritem pozibavanja jader v vetru zdrami »votla ptica«, ki je »padla na vodo«. V zgovornem **Aprilu** se Krek kaže kot skladatelj z mojstrskim občutkom za govorno recitacijo, ki poteka kot izmenjava drobnih glasbenih miniatur med moškim in ženskim zborom, nazadnje pa vodi v ljubezenski prizor, v katerem se zbora združita v homofonem duetu. Homofono glasbeno podobo in otožno razpoloženje **Večera** redčijo samotna vprašanja posameznih zborovskih glasov: »Od kod in kam? Kam?« Skladba se izteče v podobo ljubezni, ki hodi po poljih in je vidna v zvezdah, zaokroženost skladbe pa skladatelj doseže z variirano ponovitvijo motivov začetka. Začetek šestglasnega **Spomina** se razraste iz nežnega valovanja sopranskega glasu, ki se mu

kakor drobni valovi pridružujejo posamezni drugi glasovi, dokler se s fortissimom ne začne homofona zborovska recitacija. Podobe valovanja sipin, morja, vetra, ki so pravzaprav vidne podobe spomina, skladatelj dosega tudi s premišljenim ponavljanjem posameznih besed, kakor v *Večeru* pa tudi tu skladbo zaokroži z variiranjem začetka.

Krek se je živo zanimal tudi za slovensko literarno ustvarjanje svojega časa. Med drugim so ga pritegovale pesmi reflektivnega lirika Jožeta Udoviča, ki je bil tako kakor Krek član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Udovičevo ***Samotno ugibanje***, niz navidez hudomušnih, v resnici pa dokaj temačnih eksistenčnih vprašanj, ki se začenjajo z »kdo ve«, je Krek uglasbil leta 1987, revidiral pa leta 1999. ***Čelo in zarja*** iz leta 1991 v nizu močnih podob v besedilu (prvi del se osredotoča na človekovo čelo, drugi pa na usta) odsliskava trenutke pred jutranjim prebujanjem; nazadnje pa zazveni klic po polni živosti (pravi »skrivnosti obraza«, združitvi »dneva in telesa«), ki jo simbolično prinaša rojstvo novega dne.

Tri po izvoru in vsebini nadvse različne zborovske predelave ljudskih pesmi (nastale so med 1978 in 1998) zrcalijo Krekovo ljubezen do ljudske glasbe. Bogate izkušnje in poznavanje ljudske glasbe si je pridobil predvsem v obdobju dela na Glasbenonarodopisnem inštitutu, kjer je ljudske pesmi v njihovem (bolj ali manj) naravnem okolju spoznaval na terenu in imel tudi dostop do bogate arhivske fonoteke. V baladni skladbi ***Šamenari Jožo*** se postopoma razkrije grozljivi zločin, ki ga je zagrešil Jožo. Otožni dialog ***Vöra bije*** med dekletom in njenim ljubim, ki je šel s trebuhom za kruhom v Ameriko, se prek glasbeno dramatičnih podob izseljenskega življenja sklene z resignirano vdanostjo v usodo. ***Škrinja orehova*** pa je hudomušna ljubezenska pesem, ki se zaključi z veselim vzklikom: »Odpri mi kamrico!«

Pomembne obletnice rojstva – stopetdesete – se spominjamo tudi v primeru **Ralpa Vaughana Williamsa**, najpomembnejšega angleškega skladatelja svoje generacije, ki je bil dejaven tudi kot pedagog, pisec in dirigent. Vaughan Williams je izšel iz ugledne družine in se že zgodaj začel ukvarjati z glasbo, učil se je več inštrumentov (klavir, violina, viola, orgle) in nato študiral na Kraljevem kolidžu za glasbo v Londonu ter na Kolidžu Trinity v Cambridgeu, nekaj časa pa tudi pri Bruchu v Berlinu in Ravelu v Parizu. Prav v tujini je spoznal, da je prava ustvarjalnost mogoča le iz lastnih korenin, in ne z imitacijo tujih modelov, tako da se je dodobra seznanil z angleško glasbo starejših obdobj. Kompozicija ga je privlačila že od otroških let, vendar je pri študiju napredoval počasi in glasbeno zrelost dosegel šele v srednjih letih. A njegova ustvarjalnost se je razvijala ter ostala živa in raznolika vse do njegove smrti leta 1958.

Ralph Vaughan Williams

Neutruden je bil tudi kot dirigent in glasbeni pedagog, ki je svoje učence spodbujal, naj od avtoritet vzamejo tisto, kar jim koristi, sicer pa naj poslušajo predvsem sebe. Obenem je bil vnet zbiralec ljudske glasbe (zbral je ok. 800 ljudskih pesmi) in poznavalec starejše angleške glasbe, njegov občutek in posvečanje starejšim in ljudskim glasbenim tradicijam so muzikologi primerjali z Bartókom in Kodályjem. Vaughan Williams je menil, da je glasba namenjena ljudem, in bil po svojih političnih in človeških prepričanjih »socialist« v najžlahtnejšem pomenu besede. Tako mu ni bilo odveč glasbo prispevati za marsikatero še tako skromno prireditev ali sodelovati z izvajalci od ljubiteljev do uveljavljenih poklicnih glasbenikov.

Tri Shakespearove pesmi so nastale leta 1951, v času, ko je bilo skladatelju že skoraj 80 let. Tega leta mu je po dolgi bolezni umrla prva žena Adeline in leta 1953 se je nato poročil s svojo dolgoletno ljubico in

muzo Ursulo Wood, ki je sicer že prej nekaj časa živela pri zakoncih Vaughan Williams. Po mnenju muzikologov ta kratki in razgibani zborovski cikel sodi med najboljša dela skladateljevega poznega obdobja. V njem je skladatelj posegel po magično obarvanih besedilih oboževanega Shakespeara; prvi dve sta iz *Viharja*, tretje pa iz *Sna kresne noči*. V prvi pesmi, **Full Fathom Five** (*Pet sežnjev spod*), Ariel ob donenju zvonov Sebastianu opisuje očetovo domnevno smrt. Prospero napove konec svojih čarovnij v **The Cloud-Capp'd Towers** (*Kipeči stolpi*), prav tako iz *Viharja*. Še posebej pomenljive so besede iz zaključka *Viharja*: »... and our little life is rounded with a sleep.« Te po eni strani evocirajo izkušnjo človeške smrtnosti, po drugi strani pa jih je skladatelj uporabil tudi kot nekakšen opis vsebine epiloga svoje *Simfonije št. 6*, čeprav je ni pojmoval kot programsko delo. **Over Hill, Over Dale** (*Čez griče in doline*) je živahna in šaljiva pesem o »delu« služabnika vilinske kraljice.

Ildebrando Pizzetti je bil najpomembnejši italijanski skladatelj konservativne smeri svojega časa, dirigent in kritik. Bil je sin učitelja klavirja in se je leta 1895 tudi sam vpisal na konservatorij v Parmi, vendar ga je sprva privlačilo gledališče. Harmonijo in kontrapunkt je v Parmi študiral pri odličnem učitelju Telesforu Righiju ter si leta 1901 pridobil diplomu iz kompozicije. Tu je pod mentorstvom ravnatelja konservatorija in pionirja italijanske muzikologije Giovannija Tebaldinija spoznal tudi italijansko glasbo 15. in 16. stoletja. Mladi skladatelj je v tem času snoval osnutke opere in se spoprijateljil s pesnikom D'Annunziom, s katerim je sodeloval pri komponiranju svojih zgodnjih glasbeno-gledaliških del.

Pizzetti se je najprej preživljal s poučevanjem in bil pomočnik dirigenta v Teatru Regio di Parma. Leta 1907 je postal učitelj harmonije in kontrapunkta na parmskem konservatoriju, leto zatem pa učitelj na glasbenem inštitutu (kasneje konservatoriju)

v Firencah. Kulturni utrip tega mesta, kjer je živel do leta 1924, ga je umetniško močno zaznamoval. V tem času je izhajal znameniti florentinski časnik *La voce (Glas)*, ob katerem so se zbirali mnogi znameniti misleci in umetniki in v katerem je objavljaj tudi Pizzetti. A sčasoma se je čedalje bolj odmikal od »naprednih« glasbenih krogov in leta 1932 je skupaj z Respighijem, Zandonaijem in drugimi objavil razvpit manifest, ki je izšel v več italijanskih časopisih in v katerem je obsodil nekatere moderne glasbene smeri ter se zavzemal za vrnitev k tradiciji (kasneje je veliko svojih trditev iz manifesta preklical). Leta 1924 je postal direktor milanskega konservatorija, leta 1936 pa se je preselil v Rim, kjer je kot predavatelj kompozicije deloval na Akademiji sv. Cecilije; upokojil se je leta 1958. Od leta 1930 je vse pogosteje dirigiral, ves čas pa je o glasbi tudi veliko pisal.

Ildebrando Pizzetti

Med njegova najbolj znana dela sodijo opere, ki glede na obravnavo besedila slovijo po svoji značilni »pizzettijevski deklamaciji«, v kateri je skladatelj vestno sledil vsaki najmanjši niansi italijanskega govora. Že v operah se skladatelj kaže kot izjemen ustvarjalec zborovskih točk, še bolj pa v samostojnih zborovskih skladbah, ki po pomembnosti neposredno sledijo operam. Temeljito poznavanje kontrapunkta in bogate vokalne glasbene tradicije je Pizzettiju odprlo oči za možnosti polifone kompozicije, tako da je pogosto prosto posnemal renesančni slog 16. stoletja in slogovne značilnosti preteklih obdobij, pa tudi sicer se je v preteklost mnogokrat zatekal po navdih za besedila svojih skladb. ***Due composizioni corali*** (Dve zborovski skladbi) iz skladateljevega poznega obdobja zajemata iz idiličnega arkadijskega sveta grške antike in sta napisani na lirična besedila pesnice Sapfo.

Tadejo Vulc je Metka Sulič opredelila kot »eno zanimivejših, inovativnejših in drznejših skladateljic zborovske glasbe«, Tomaž Gržeta pa je v oceni albuma *Čutenja* iskrenost njenih skladb opisal kot »izpoved, vredno zaupanja«. Je predavateljica na Oddelku za glasbo Pedagoške fakultete v Mariboru in dirigentka Akademskega pevskega zbora Maribor. Glasbeno izobraževanje je začela v Radljah ob Dravi in Mariboru ter ga nadaljevala na Oddelku za kompozicijo Akademije za glasbo v Ljubljani v razredu Uroška Rojka, nato pa na Visoki šoli za glasbo na Dunaju pri Michaelu Jarrellu. Od leta 1995 se aktivno ukvarja z zborovsko glasbo in na tem področju deluje kot dirigentka in skladateljica, komponira pa tudi instrumentalna dela. Za svoje kompozicije je že med študijem in na svoji kasnejši skladateljski poti prejela številne nagrade, večkrat je bila s svojimi zbori nagrajena tudi na uglednih evropskih zborovskih tekmovanjih. Gržeta je opozoril, da se je njen glasbeni jezik »organsko razvil iz dolgoletnega vodenja zborov in ustvarjanja za vokalne zasedbe« in da kot skladateljica glas raziskuje v območju njemu naravnega in prijetnega okolja. Skladateljico zanima tudi telesna plat izvajanja glasbe: geste in gibi ter prizori, ki jih vidi ob glasbi.

Sine sole nihil sum (*Brez sonca nisem nič*) je skladba iz cikla, napisanega na besedila s sončnih ur z vsega sveta. Besedilo skladbe (v angleščini, a z nenehno vračajočim se latinskim motom) po eni strani opozarja na odvisnost prikazovanja časa od svetlobe, po drugi pa na tisti čas, ki neizbežno mineva za vsakogar od nas, ter na zakonitosti življenja med dnevom in nočjo. Ni treba, da ves čas tiktakajo ure, dovolj je, da sonce vsak dan vzhaja in zahaja. Skladba je posvečena dirigentu Ambrožu Čopiju in tajvanskemu Tajpejskemu filharmoničnemu komornemu zboru, ki jo je pod taktirko samega skladatelja kot gostujočega dirigenta premierno izvedel decembra 2019 v Nacionalni koncertni dvorani v Tajpeju.

Tadeja Vulc

Damijan Močnik je diplomiral iz kompozicije v razredu Daneta Škerla na ljubljanski Akademiji za glasbo, kjer je prejel študentsko Prešernovo nagrado. Veliko se je izpopolnjeval tudi v tujini. Težišče njegovega ustvarjanja velja človeškemu glasu in vokalni glasbi. Tomaž Faganel in Borut Loparnik ga označujeta kot skladatelja, ki se je uveljavil kot eden najpomembnejših slovenskih zborovskih in vokalno-instrumentalnih skladateljev ter v svojem ustvarjanju vokalno glasbo »tehnično spretno, premišljeno ter vsebinsko in poustvarjalno utemeljeno in brezkompromisno postavil ob bok v splošni zavesti statusno bolj upoštevani instrumentalni glasbi«. Nadaljujeta, da se Močnikova glasbena govorica navdihuje v pesniških značilnostih izbranega besedila, v njegovi melodiki pa zaznamo nadih gregorijanike, modalnosti in arhetipskih zvočnih predstav. Melodija se v trdnem oblikovnem okviru razvije večinoma v pestro polifono, politonalno in polikordalno strukturo, v kateri temelji sozvočje na posebno premišljenem kanonu akordne gradnje. Skladateljev slogovni svet je poudarjeno novoklasicističen, kot bi se v svojem kompozicijskem premisleku oziral, a ne vračal k tehničnim prijemom davnine. Močnikova glasba z neposrednostjo, številnimi dramatičnimi preobrati, bogato, nenavadno, tudi skrivnostno zvočnostjo, poustvarjalno in slušno dostopnostjo motivira in navdušuje poklicne in ljubiteljske glasbene izvajalce ter nagovarja občinstvo po vsem svetu.

Močnik je eden v tujini najpogosteje izvajanih sodobnih slovenskih skladateljev. Med drugim je deloval v Nemčiji (bil je rezidenčni skladatelj Bavarske glasbene akademije v Marktoberdorfu) in Združenih državah Amerike (o svojem skladateljskem ustvarjanju je predaval v Seattlu na Univerzi Washington in na Pacifiški univerzi v Seattlu ter v Milwaukeeju na Univerzi Wisconsin) ter sodeloval z mednarodnim zborovskim festivalom Europa Cantat. Nove Močnikove skladbe so v zadnjem času izvajali odlični zbori v Sloveniji, Švici, Kanadi in ZDA, na Japonskem, Tajvanu in na Švedskem, veliko njegove glasbe pa je izšlo tudi

na zgoščenkah. Zaposlen je kot umetniški vodja glasbenih dejavnosti v Zavodu sv. Stanislava, kjer je zasnoval in skupaj s sodelavci postavil zborovsko piramido, ki je pomemben dejavnik v slovenskem zborovstvu, predava pa tudi na ljubljanski Akademiji za glasbo. Močnik je doma in v tujini uveljavljen tudi kot dirigent. Z zbori, ki jih vodi, je osvojil številne nagrade na domačih in mednarodnih zborovskih tekmovanjih, pogosto pa je svoje skladbe izvajal tudi s tujimi univerzitetnimi zbori.

Jerusalem (*Jeruzalem*) je bil napisan leta 2016 za dirigentko Heleno Fojkar Zupančič in Dekliški zbor sv. Stanislava Škofijske klasične gimnazije, ki so skladbo izvedle na 11. Svetovnem zborovskem simpoziju v Barceloni leta 2017, v letošnjem letu pa je nastala še različica za mešani zbor, ki je posvečena isti dirigentki in Zboru Slovenske filharmonije. Skladba je vokalna meditacija na ime mesta Jeruzalem, ki zazveni v različnih starodavnih jezikih (staroegipčanskem, sumersko-akadskem, arabskem, kanaanskem, hebrejskem, dveh različicah grščine, latinščini in slovenščini), sprva v posameznih solističnih odsekih, nato pa v sozvočju skupne invokacije. Tej sledi pretežno homofona recitacija molitve za mir v izbranih vrsticah svetopisemskega Psalma 122, v katerem se izbranim jezikom pridruži še angleščina. Nazadnje se prošnja za mir, ki ga svet še kako potrebuje, spet razdrobi v posamezne oddaljujoče se glasove invokacije imena mesta, ki je sveto trem religijam. Skladatelj je po lastnih besedah »izhajal iz podob judovske, krščanske in muslimanske glasbe« ter tako ustvaril »slikovito in silovito zvočno fresko, ki na eni strani izraža velikanska nasprotja, na drugi pa gorečo prošnjo za mir«.

Katarina Šter

Damijan Močnik

Helena Fojkar Zupančič *dirigentka*

Foto: Jana Jocif

Helena Fojkar Zupančič je diplomirana solopevka in glasbena pedagoginja, ki deluje kot zborovska dirigentka in učiteljica vokalne tehnike na Škofijski klasični gimnaziji v Ljubljani. Pri delu z zbori posebno pozornost namenja oblikovanju zdravega, homogenega in estetskega zborovskega zvoka ter prepričljivosti odrskih nastopov. Vodi Zbor sv. Nikolaja Litija in Dekliški zbor sv. Stanislava Škofijske klasične gimnazije, ki posegata večinoma po klasičnem zborovskem repertoarju. Do lanskega leta je vodila 120-članski (Z)mešani zbor Škofijske klasične gimnazije, s katerim je izvajala pop glasbo, gospel in muzikal, sedaj z zborom sodeluje kot asistentka.

Leta 2004 ter med letoma 2007 in 2009 je sovodila Slovenski otroški zbor. Med letoma 2009 in 2015 je snemala in koncertirala s projektnim Komornim zborom Radia Slovenija. Leta 2014 je dirigirala Komornemu zboru in Simfoničnemu orkestru RTV Slovenija na koncertu v okviru cikla Mozartine. Leta 2015 je dirigirala Zboru Slovenske filharmonije na koncertu ob odprtju Festivala Ljubljana in z njim

nastopila tudi na prvem abonmajskem koncertu sezone 2019/2020. V pretekli sezoni je z Zborom sv. Nikolaja Litija in Dekliškim zborom sv. Stanislava Škofijske klasične gimnazije uspešno nastopila na festivalu Europa Cantat v Ljubljani, z Dekliškim zborom sv. Stanislava pa izvedla izjemen glasbeno-plesni projekt *Caritas abundat in omnia (Ljubezen preplavlja vse)* z glasbo Hildegarde iz Bingna in Damijana Močnika.

Med najpomembnejše uspehe njenega zborovskega dirigiranja sodi absolutna zmaga na tekmovanju Evropske radijske zveze (EBU) Let the Peoples Sing leta 2009 v Oslu, kjer je z Dekliškim zborom sv. Stanislava Škofijske klasične gimnazije zastopala Slovenijo. Z istim zborom se je leta 2017 predstavila tudi v Barceloni na Svetovnem zborovskem simpoziju, kar je bil prvi nastop slovenskega zbora v zgodovini simpozija, leta 2019 pa je na povabilo Združenja ameriških dirigentov nastopila tudi na 60. Nacionalni konferenci ameriških dirigentov v Kansas Cityju.

S svojimi zbori na tekmovanjih dosega najvišja mesta in prejema posebne nagrade, na več tekmovanjih je bila nagrajena kot najboljša dirigentka. Je prejemnica srebrne Gallusove plakete za izjemne dosežke na področju ljubiteljske kulture (2020) in nagrade Republike Slovenije za izjemne dosežke na področju glasbenega šolstva (2016).

Z zasedbami, ki jih vodi, redno naroča in izvaja novitete slovenskih skladateljev ter na ta način skrbi za nastajanje nove kakovostne zborovske literature. Raziskuje in se pogumno loteva različnih inovativnih zborovskih projektov, posnela pa je tudi več zgoščenk. Pogosto sodeluje v žirijah na državnih in mednarodnih tekmovanjih. Kot dirigentka, ki zna navduševati in navdihovati, je izobrazila številne pevce, ki že desetletja pomembno sooblikujejo slovenski, pa tudi širši zborovski prostor.

Uroš Krek

Lirična suita

Jutro

Fernando Villalon; prevedel Alojz Gradnik

Jutro, jutro radostno.
Vetrc usnuli sanja.
Ladja se z jadri snetimi ziblje.
Tišina.
Votla je ptica padla na vodo odprto.
Ti že usnula v naročju sipine trepečš.

April

Juan Ramon Jimenez; prevedel Alojz Gradnik

Ščinkavec na topolu.
– in kaj potem?
Topol na sinjem nebu.
– in kaj potem?
Sinje nebo v vodi.
– in kaj potem?
Voda na mladem listu.
– in kaj potem?
Mladi list na roži.
– in kaj potem?
Roža na mojem srcu.
– in kaj potem?
Moje srce na tvojem srcu.

Večer

Josefina de la Torre; prevedel Alojz Gradnik

Večer je dremoten in polega na vršičke dreves.
Oči mu ugašajo, ko gleda na cesto.
Svoje ure tke neutruden. Od kod in kam?
Zahajajoče sonce blodi med lučkami medlimi
in pušča svojo lepoto
skozi temno drevo pred pragom.

Ljubezen hodi po poljih in trka na duri.
Oči! Kako velike jo vidijo v zvezdah!
Večer je dremoten in spava in drevje ga ziblje.
Veter ga odnaša. Nihajoč sen njegov po ozračju.

Spomin

Juan Ramon Jimenez; prevedel Alojz Gradnik

Kakor sipine zlate, ki prihajajo in odhajajo,
so spomini.
In kjer so, so, in so, kjer so bili
in kjer bodo morali biti, kjer bodo morali ostati.
Sipine zlate napolnjujejo ga vsega,
morje vse z neizrekljivim zlatom
in z vsem vetrom v njem.
So spomini!
Kakor sipine zlate, ki prihajajo in odhajajo,
so spomini!

Ralph Vaughan Williams

Three Shakespeare songs **Tri Shakespearove pesmi**

Full Fathom Five **Pet sežnjev spod**

William Shakespeare, *Vihar*; prevedel Oton Župančič
(Slovenska matica, Ljubljana, 1942)

Pet sežnjev spod tvoj oče spi;
kosti v korale se trdé;
dva bisera so mu oči:
troha njega v nič ne gre,
menja v krilu le globin
v blesk čudežnih se dragotin.
Morskih vil mu poje zvon
vsako uro:
Din, don.
Čuj, zdaj ga slišim: Din, don don.

The Cloud-Capp'd Towers

Kipeči stolpi

William Shakespeare, *Vihar*; prevedel Oton Župančič
(Slovenska matica, Ljubljana, 1942)

Kipeči stolpi, čarobne palače,
slovesni templji, velika ta obla,
da, vse, kar jo uživa, se razsuje,
in kot je izginil nični ta sijaj,
vse mine brez sledu. Iz take smo
snovi kot sanje, in drobno to življenje
obkroženo je s spanjem.

Over Hill, Over dale

Čez griče in doline

William Shakespeare, *Sen kresne noči*; prevedel Oton Župančič
(*Izbrano delo*, I. knjiga, DZS, Ljubljana, 1947)

Čez griče, doline,
skoz grm in čez kamen,
čez ograde, strmine,
skoz vodo in plamen
jaz potujem vsepovsodi
urneje, kot mesec hodi;
v službi sem pri vil kraljici,
rosim ji kroge po zelenici:
jegličiči so družina njej;
na zlatih oblekah jim lise poglej:
to so rubini, vil darovi,
v teh pegah njih živé duhovi:
rosé naberem tod po trati,
jegličiču vsakemu uhàn je treba dati.

Uroš Krek

Samotno ugibanje

Jože Udovič

Kdo ve, ali se ne bo odmaknil
kamen pod nogo
in odkril pod koraki
še eno noč.

Kdo ve, ali ni struna
življenja pod ledenimi prsti
struna smrti,
ali v besedah vlada
snov ali protisnov,
ali pesem o dobrotnem čarovniku
ne oznanja krvi.

Kdo ve, ali v budnih sanjah
neki pevec poje,
da je konec tam,
kjer bron za gorami grenkobe zvoni,
k začetku zvoni.

Čelo in zarja

Jože Udovič

Samo mraz je jezdil čez strmino obraza,
čez zaprte oči, čez praznino mimo slepote,
ki je visela nad spanjem kakor ugasla luna.
In vse je šumelo.
Ptica zarje je drgetala tigru teme med
zobmi,
naj se požene puščica krika in premaga žival in
se vrne z njeno krvjo.
Mimo zasutih ust, mimo čolna na suhem,
mimo preperelih besed, mimo glinastih
drobcev,
je hitela neznanka, mimo drobcev človeka,
je klicala z očmi,
naj se združi šibkost glasu s šumenjem
vode,
naj se spoji vonj ognja z bitjem, ki bo
nastalo.
Naj se združijo usta in rosa, čelo in zarja,
in naj vrnejo obrazu njegovo skrivnost.
Mimo molka strahu je šel žareč pogled
in se vzdignil na nebo
in zenica je pisala žive besede.
Naj se združita dih in lahka kovina,
misel bliska in pokončna volja dreves.
Naj se združita čelo in zarja, dan in telo.

Ildebrando Pizzetti

Due composizioni corali Dve skladbi za zbor

Il giardino di Afrodite

Afroditin vrt

Sapfo; prevedel Kajetan Gantar
(*Lirika*, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1970)

Hladen studenec žubori
mimo jablanovih vej, ves kraj je
v senci rož, na veke pada sen
z listov tresočih.

Livada, sočna paša konj,
košati se v rumenem cvetju,
janeži in lotosi v pomladni uri
sladko dehtijo.

Pridi, Kipris častita, na slavje
veselo, ovenčaj si glavo
s cvetjem, in v zlate nam čaše
nektar natoči!

Piena sorgeva la luna

Poln je vstajal mesec

Sapfo; prevod iz arhiva SF

Poln je vstajal mesec,
okrog oltarjev so stala dekleta.
Okrog ljubkega oltarja
so plesala kretska dekleta,
z mokrimi stopali so se gibala
prek cvetov nežnih bilk.

Zvezde so si zakrile
svoje svetlikajoče se obličje
pred mesecem,
ki je svoje polno srebrno bogastvo
zlival dol na zemljo.

Tadeja Vulc

Sine sole nihil sum

Brez sonca nisem nič

Besedila s sončnih ur; prevedla Katarina Šter

Sonca vzhajajo in zahajajo,
dokler ljudje ne pozabijo,
da je pred vrati dan,
ko ne bodo več vstali.
Brez sonca nisem nič.
Pridobi si čas, prihrani čas,
ko čas še traja.
Ves čas ni nič časa,
ko čas mine.
Brez sonca nisem nič.
Brez sonca nisem nič.
Sem, če je sonce.

Sonce!
Sonce sije vsepovsod!
Sonce sije!
Zahaja!
Luč!
Vzhaja!
Zahaja!
Luč!
Noč!

O večno sonce!
Sonce!
O večno sonce,
katerega tek ni nikoli končan,
bodi ti moja neskončna luč,
potem se ne bom več bal noči.

Sonca vzhajajo in zahajajo,
dokler ljudje ne pozabijo ...
Prstan je okrogel
in takšna je moja ljubezen
do mojega prijatelja.

Damijan Močnik

Jerusalem

Jeruzalem

Ps 122,3.6-7 in poimenovanje mesta Jerusalem v različnih jezikih;
Slovenski standardni prevod (SSP)

Jeruzalem, pozidan kot mesto,
popolnoma povezano med sabo.

Prositate za mir v Jeruzalemu:
tisti, ki te ljubijo, naj živijo v miru;

mir naj bo med tvojimi zidovi,
varnost v tvojih palačah.

Uroš Krek

Šamenari Jožo

Medjimurska balada

Šamenari Jožo,
on se je oženil v Vanovce do Klejo,
velikome kmetu.

Mesec dni je ni govoril,
ničko joj ni rekel,
tak jeno soboto,
ji je rekel ovo:
Jano moja, Jano,
sutraj rano vstani,
lipo se opravi,
kak najlepše moreš,
bomo midva išli u Čakovec k meši.

Nisu oni išli u Čakovec k meši,
več su oni išli po Trnovskem brve.
Zavratil, zagustil,
v blato ju zagazil.

Pak je on otišel v čakovske kafane,
mlada kelnerica njega zapitala:
Jožo moj lubleni.
Kaj si domišluješ?

Ni kaj ji ni rekel,
samo je otišel k njeni staroj majki.

Jožo moj lubleni, gde si,
gde si nju ostavil?

Mučte, mama, mučte,
tak i ona dojde,
dok sunčece zajde.

Jož moj lubleni,
sunčece je zašlo,
nika ju ne dimo.

Oj, prokleta baba,
ako ti je do nju,
idi si jo ponju.
Za vrat zagušena,
v blato zagažena.

Vöra bije

Gda se dragi v Ameriko odpravla
Prekmurska izseljenska

Vöra bije, sunce mi zahaja,
gda se dragi v Ameriko odpravla.
Kam ti bodem pisala?

Piši, piši, draga v Ameriko.
Tam me najde tvoje pismo žalostno.
Sivo morje, da si strašno široko,
vozil sem se šestnajst dni daleko.

Jonston varaš same so fabrike,
sive gore vse so,
z dimom so zakrite.

Jonston varaš strašno si veliki,
gde se mantra vnogi sinek slovenski,
Jonston.

Bole, bole bi mi bilo,
da me mati moja ne bi rodila,
nego da mi je Amerika sudjena.

Škrinja orehova

Ljudska iz okolice Trsta

Jəmən 'no lübəco u Trste zə kührco.
Žvəta je rjəvnega, srca pohlevnega.
Škrinja je hrastəva, lübca opraskana.
Škrinja uərehova, lübca bolehəva.
Kej se buoš fantov bau!
Sej buoš pər meni spal.
Fantje ga uluəvejo.
Kdu bo 's te luže piu, nisəm pr lübce biu.
Škrinja uərehəva, škrinja je hrastəva.
Škrinja rožičova, lübca hudičova.
Uodpər mə kamərco!

FKK 1 Filharmonični
klasični
koncerti

FKK

Mala žalna glasba

27. in 28. oktober 2022
ob 19.30

Gallusova dvorana
Cankarjev dom

**Orkester
Slovenske
filharmonije**

Heinz Holliger
dirigent

Franz Schubert
(ork. Roland Moser):
Simfonija v D-duru, D. 936A

Franz Schubert:
Nonet v es-molu, D. 79,
»Franz Schuberts
Begräbnis-Feyer«

Roland Moser:
Echoraum

Franz Schubert:
Simfonija št. 7 v h-molu,
D. 759, »Nedokončana«

Nakup vstopnic:

**Informacijsko središče
Cankarjevega doma**

Prešernova cesta 10,
podhod Maxija, Ljubljana

T +386 1 2417 299 / 300

E vstopnice@cd-cc.si,
tickets@cd-cc.si

Spletni nakup:

www.cd-cc.si

Slovenska
filharmonija

www.filharmonija.si

Oktober, november 2022

FKK 1

Mala žalna glasba

27. in 28. oktober 2022 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Heinz Holliger, dirigent

Spored:

Franz Schubert (ork. Roland Moser):

Simfonija v D-duru, D. 936A

Franz Schubert: Nonet v es-molu, D. 79,

»Franz Schuberts Begräbnis-Feyer«

Roland Moser: Echoraum

Franz Schubert: Simfonija št. 7 v h-molu, D. 759,

»Nedokončana«

VIP 2

V skrivnosti

4. november 2022 ob 19.30

Predkoncertni pogovor ob 18.30

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Zbor in instrumentalni ansambel

Slovenske filharmonije

Tõnu Kaljuste, dirigent

Spored:

Alfred Schnittke: Rekviem

Arvo Pärt: Miserere*

* Prvič v Sloveniji

SMS 2

Glasovi notranjosti

10. in 11. november 2022 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Robertas Šervenikas, dirigent

Aleš Kacjan, flavta

Spored:

Algirdas Martinaitis: Nedokončana simfonija

Uroš Rojko: Inner Voices

Sergej Rahmaninov: Simfonija št. 3 v a-molu, op. 44

PVC 2

Črno in belo

18. november 2022 ob 19.30

Predkoncertni pogovor ob 18.30

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Zbor Slovenske filharmonije

Lorenzo Donati, dirigent

Spored:

Lorenzo Donati, **Henry Purcell**, **Carlo Gesualdo**,

John Tavener, **Sven-David Sandström**,

James MacMillan, **Giovanni Pierluigi da Palestrina**,

Arvo Pärt, **Morten Lauridsen**

europ~~l~~akat

SiolNET.

TAM TAM

Če želite prejemati redna e-obvestila o programu Slovenske filharmonije, sporočite svoj e-naslov na info@filharmonija.si.

Koncertni list Slovenske filharmonije
Pretežno vokalni cikel – PVC 1
Izdala: Slovenska filharmonija
Direktor Slovenske filharmonije in
umetniški vodja OSF: Matej Šarc
Umetniški vodja ZSF: Gregor Klančič
Avtorica spremne besede: Katarina Šter
Jezikovni pregled: Tanja Svenšek
Oblikovanje: Arih Dinamik, d. o. o.
Prelom: Vlado Trifkovič
Ljubljana, oktober 2022

Redakcija koncertnega lista je bila končana
19. oktobra 2022.

ISSN 2350-5117

Slovenska filharmonija –
Academia philharmonicorum

@slofilharmonija

Slovenska filharmonija
Orkester Slovenske filharmonije
Zbor Slovenske filharmonije

Kongresni trg 10
1000 Ljubljana
T +386 1 2410 800
E info@filharmonija.si
www.filharmonija.si

Ustanoviteljica Slovenske filharmonije je Vlada Republike Slovenije. Dejavnost Slovenske filharmonije financira Ministrstvo za kulturo.

Slovenska
filharmonija